

6. Sınıf Türkçe 1. Dönem 1. Yazılıya Hazırlık Soruları — Cevap Anahtarı

1. (10 puan) Aşağıdaki parçada numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

Türk edebiyatının önemli isimlerinden biri olan Sait Faik Abasıyanık (I) öyküleriyle tanınır. Onun eserlerinde (II) İstanbul (III) balıkçılar (IV) sıradan insanlar ve doğa temaları sıkça işlenir. Yazarın en bilinen öykü kitaplarından bazıları şunlardır (V) Semaver, Sarnıç, Havada Bulut.

D) V ✓

Çözüm: I numaralı yere, ara sözü ayırmak için virgül (,) getirilmelidir. II, III ve IV numaralı yerlere, eş görevli sözcükleri (İstanbul, balıkçılar, sıradan insanlar) ayırmak için virgül (,) getirilmelidir. V numaralı yere ise kendisinden sonra örnekler sıralanacağı için iki nokta (:) getirilmelidir. Bu nedenle diğerlerinden farklı olan V numaralı yerdir.

Kazanım: Noktalama işaretlerini doğru kullanma [\[Uygulama\]](#)

2. (10 puan) Aşağıda numaralanmış cümleler verilmiştir:

I. Türk Dil Kurumu'nun (TDK'nın) son yayımladığı kılavuza göre, artık bu kelime de o şekilde yazılmıyor.

II. Mademki durumu farkettiler, neden daha önce bize haber vermediler?

III. O, bu işi başaramayacak zannetmiştim; oysaki potansiyeli hiç de azımsanmayacak gibi değildi.

IV. Peş peşe gelen bu olaylar karşısında ne yapacağını şaşırmıştı; meğer ki her şey bir yanılsamaymış.

Bu cümlelerdeki yazım durumlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

C) III. ve IV. cümlelerin her ikisinde de bağlaç olan "ki"nin yazımıyla ilgili bir yanlışlık vardır. ✓

Çözüm: Bu soru, öğrencinin birden fazla yazım kuralını (kısaltmalara gelen ekler, birleşik fiillerin yazımı, "ki" bağlacının yazımı ve istisnaları) aynı anda analiz etme ve bu analiz üzerinden yapılan çıkarımları değerlendirme becerisini ölçer.

- **I. Cümle:** "TDK'nın" yazımı yanlıştır. Kısaltma "Te-De-Ke" şeklinde okunduğu için gelen ek "-nin" olmalıdır: "TDK'nın". Bu cümlede yazım yanlışlığı vardır.

- **II. Cümle:** "farkettin" yazımı yanlıştır. "fark etmek" yardımcı fiille kurulan birleşik fiildir ve birleşme sırasında ses düşmesi veya türemesi olmadığı için ayrı yazılmalıdır: "fark ettin". Bu cümlede yazım yanlışlığı vardır. "Mademki" sözcüğü ise kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır ve bu kullanımı doğrudur.

- **III. Cümle:** Bu cümlede herhangi bir yazım yanlışlığı yoktur. "zannetmiştim" (ses türemesi olduğu için bitişik), "oysaki" (kalıplaşmış olduğu için bitişik) ve "hiç de" (bağlaç olduğu için ayrı) sözcüklerinin tamamı doğru yazılmıştır.

- **IV. Cümle:** "meğer ki" yazımı yanlıştır. "ki" bağlacı "sanki, oysaki, meğerki, belki, hâlbuki, çünkü, mademki" gibi birkaç örnekte kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır. Dolayısıyla "meğerki" şeklinde yazılmalıydı. Bu cümlede yazım yanlışlığı vardır.

Seçeneklerin Değerlendirilmesi:

- A: I. cümlede "TDK'nın" kullanımı yanlıştır. Bu ifade doğrudur.

- B: II. cümlede "farkettin" sözcüğü ses olayı olmamasına rağmen bitişik yazılarak hata yapılmıştır. Bu ifade doğrudur.

- C: Bu ifade, hem III. hem de IV. cümlede "ki" ile ilgili bir yanlışlık olduğunu iddia etmektedir. Ancak III. cümledeki "oysaki" kullanımı doğrudur. Yanlışlık sadece IV. cümledeki "meğer ki" kullanımındadır. Dolayısıyla bu ifade her iki cümle için de geçerli olmadığından **söylenemez**.

- D: III. cümledeki "hiç de" ve II. cümledeki "mademki" kullanımları doğrudur. Bu ifade doğrudur.

- E: I, II ve IV numaralı cümlelerde sırasıyla "TDK'nın", "farkettin" ve "meğer ki" yazım yanlışları bulunmaktadır. Bu ifade doğrudur.

Kazanım: Yazım kurallarını farklı bağlamlarda analiz etme ve yanlışları tespit etme [Analiz]

3. (10 puan) Aşağıdaki metinde parantezlerle (I, II, III, IV, V) belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

"Sanatın üç temel direği vardır (I) estetik, duygu ve özgünlük (II) bu üçü olmadan yapılan işe sanat demek zordur. Benim favori sanatçılarımla ise şunlar (III) resimden Van Gogh, Monet (IV) müzikten Beethoven, Mozart (V) edebiyattan ise Yaşar Kemal."

A) (:) (:) (:) (:) ✓

Çözüm: Bu soruda birden fazla noktalama kuralının karmaşık bir cümlede doğru uygulanması gerekmektedir. (I) ve (III) numaralı yerlerde, kendisinden sonra açıklama yapılacak veya örnek verilecek cümlelerin sonuna konan iki nokta (:) kullanılmalıdır. (II) numaralı yerde, anlamca birbirleriyle ilişkili fakat kendi içlerinde bağımsız olan iki ayrı cümleyi ('...vardır' ve '...zordur') bağlamak için noktalı virgül (;) kullanılır. Sorunun en zorlayıcı kısmı (IV) ve (V) numaralı yerlerdir. Burada, virgüllerle ayrılmış tür veya takımları (resim sanatçıları, müzik sanatçıları, edebiyatçıları) birbirinden ayırmak için noktalı virgül (;) kullanılması gerekir. 'Van Gogh, Monet' bir grup, 'Beethoven, Mozart' ikinci grup, 'Yaşar Kemal' üçüncü gruptur. Bu gruplar arasındaki geçişler noktalı virgülle sağlanır. Bu nedenle doğru sıralama (:) (:) (:) (:) şeklindedir.

Kazanım: Noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanma [Uygulama]

4. (10 puan) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de/da" bağlacının yazımı yanlıştır?

C) Bu konuda seninde fikrini almak isterim. ✓

Çözüm: "de/da" bağlacı, cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı bozulmuyorsa ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimeye göre büyük ünlü uyumuna uyar. "Senin de" şeklinde ayrı yazılması gerekirken, D seçeneğinde birleşik yazılmıştır. Diğer seçeneklerdeki "de/da"ların yazımı doğrudur (A ve B'de bağlaç, C ve E'de hal eki).

Kazanım: Türkçede 'de/da' bağlacının doğru yazımını belirleme [\[Uygulama\]](#)

5. (10 puan) "Kök" sözcüğü numaralanmış cümlelerde farklı anlamlarda kullanılmıştır:

I. Yaşadığımız sorunların köküne inip kalıcı bir çözüm bulmalıyız.

II. Dil bilgisi sınavında "koşullar" sözcüğünün kökünü yanlış bulmuşum.

III. Fırtınada devrilen ağacın etrafa saçılmış kökleri yolu kapatmıştı.

IV. Matematik öğretmenimiz, her sayının kare kökünün olmadığını anlattı.

Buna göre, numaralanmış cümlelerde "kök" sözcüğünün kazandığı anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru gruplandırılmıştır?

A) Mecaz Anlam: I / Terim Anlam: II, IV / Gerçek Anlam: III ✓

Çözüm: Bu soruda "kök" sözcüğünün cümlelerde kazandığı anlamları (gerçek, mecaz, terim) doğru bir şekilde sınıflandırmak gerekmektedir.

- I. cümlede "sorunların kökü" ifadesi, sorunun kaynağı, sebebi anlamında kullanılmıştır. Bu, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni bir anlamdır, yani **mecaz anlamdır**.

- II. cümlede "sözcüğün kökü" ifadesi, dil bilgisine ait özel bir kavramı ifade eder. Bu, bir bilim dalına (dil bilimi) özgü **terim anlamıdır**.

- III. cümlede "ağacın kökleri" ifadesi, sözcüğün akla gelen ilk ve temel anlamı olan bitki organı anlamında kullanılmıştır. Bu, sözcüğün **gerçek anlamıdır**.

- IV. cümlede "kare kök" ifadesi, matematiğe ait özel bir kavramı ifade eder. Bu da II. cümledeki gibi bir bilim dalına özgü **terim anlamıdır**.

Bu sınıflandırmaya göre:

- Mecaz Anlam: I

- Terim Anlam: II ve IV

- Gerçek Anlam: III

Bu gruplandırma A seçeneğinde doğru olarak verilmiştir. Diğer seçenekler, özellikle matematik terimi olan "kare kök"ü gerçek anlamla veya dil bilgisi terimini mecaz anlamla karıştırarak çeldirici oluşturmaktadır. Bu durum, sorunun zorluk seviyesini artırmaktadır çünkü öğrencinin birden fazla terim anlamı tanıması ve bunları diğer anlam türlerinden ayırt etmesi beklenmektedir.

Kazanım: Sözcüklerin cümle içindeki farklı anlamlarını (gerçek, mecaz, terim) ayırt etme ve sınıflandırma becerisi. [\[Analiz\]](#)

6. (10 puan) 'Gündüz' kelimesinin zıt (karşıt) anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

C) Gece ✓

Çözüm: "Gündüz" kelimesinin zıt anlamlısı "gece"dir.

Kazanım: Kelimenin zıt anlamlısını hatırlama [\[Hatırlama\]](#)

7. (10 puan) Soru eki "-mi" (mı, mu, mü) kendisinden önceki kelimedenden nasıl yazılır?

B) Ayrı yazılır. ✓

Çözüm: Soru eki olan -mi/-mı/-mu/-mü her zaman kendisinden önceki kelimedenden ayrı yazılır (Geldi mi?, Okudu mu?).

Kazanım: Soru ekinin yazım kuralını hatırlama [\[Hatırlama\]](#)

8. (10 puan) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

B) Amcamlar Geçen Yaz Antalya'ya gitmişler. ✓

Çözüm: Mevsim adları (yaz, kış, ilkbahar, sonbahar) özel isimlerle birlikte kullanılsa bile genellikle küçük harfle başlar. "Geçen yaz" ifadesindeki "yaz" kelimesinin küçük harfle yazılması gerekirdi.

Kazanım: Büyük harflerin doğru kullanımını belirleme [Uygulama]

9. (10 puan) "Üçgenin iç açıları toplamı 180 derecedir." cümlesindeki "üçgen" kelimesi hangi anlama örnektir?

C) Terim anlam ✓

Çözüm: "Üçgen" kelimesi, geometri bilimine ait özel bir kavramı ifade ettiği için terim anlamlıdır.

Kazanım: Sözcüklerin anlam özelliklerini ayırt etme [Anlama]

10. (10 puan) Aşağıdaki metinde yer alan yazım yanlışlarının sayısı hangi seçenekte doğru verilmiştir?

"Dün akşamki film çok güzeldi. Annem de babamda filmi çok beğenmişlerdi. Bizde onlarla birlikte keyifli bir akşam geçirdik. Yarınki sınav için ders çalışmamız gerekiyor. Ancak bu gün hava çok sıcak olduğu için dışarı çıkmak istiyoruz. Akşam yemeğini teyzemlerde yiyeceğiz."

A) 3 ✓

Çözüm: Metindeki yazım yanlışları şunlardır:

1. "babamda" → "babam da": Bağlaç olan "da/de" ayrı yazılmalıdır.
2. "Bizde" → "Biz de": Bağlaç olan "da/de" ayrı yazılmalıdır.
3. "bu gün" → "bugün": Bu kelime bitişik yazılmalıdır.

"Dün akşamki" (sıfat yapan -ki bitişik), "yarınki" (sıfat yapan -ki bitişik) ve "teyzemlerde" (akrabalık bildiren kelimeler küçük harfle başlar, -ler eki kesmeyle ayrılmaz, -de eki bitişik yazılır) kelimelerinde yazım yanlışı yoktur. Toplamda 3 yazım yanlışı bulunmaktadır.

Kazanım: Yazım kurallarını uygulayarak metindeki yanlışları tespit etme [Uygulama]

Belirtke Tablosu

Konu	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Analiz	Toplam
Noktalama İşaretleri			2		2
Yazım Kuralları	1		3	1	5
Sözcükte Anlam	1	1		1	3
Toplam	2	1	5	2	10

Kapsanan kazanımlar

- Noktalama işaretlerini doğru kullanma
- Yazım kurallarını farklı bağlamlarda analiz etme ve yanlışları tespit etme
- Noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanma
- Türkçede 'de/da' bağlacının doğru yazımını belirleme
- Sözcüklerin cümle içindeki farklı anlamlarını (gerçek, mecaz, terim) ayırt etme ve sınıflandırma becerisi.
- Kelimenin zıt anlamısını hatırlama
- Soru ekinin yazım kuralını hatırlama
- Büyük harflerin doğru kullanımını belirleme
- Sözcüklerin anlam özelliklerini ayırt etme
- Yazım kurallarını uygulayarak metindeki yanlışları tespit etme